

Zpráva o šetření ve věci nákladů účastníka pracovní rehabilitace

Na veřejného ochránce práv se obrátil [REDACTED] („stěžovatel“), se stížností na postup Úřadu práce – krajské pobočky v Olomouci, kontaktního pracoviště Šumperk („úřad práce“), který mu neproplatil náklady účastníka pracovní rehabilitace, konkrétně jízdní výdaje z místa bydliště do místa konání pracovní rehabilitace a zpět.

Na základě podnětu stěžovatele zahájila moje zástupkyně šetření¹ postupu úřadu práce ve věci neproplacení nákladů pracovní rehabilitace. Od 1. července 2022 jsem převzal vyřizování uvedeného podnětu.

A. Shrnutí závěrů

Úřad práce pochybil tím, že stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje účastníka pracovní rehabilitace z místa bydliště na úřad práce a zpět:

- (1) ze dne 15. 4. 2019, přestože osobní schůzka byla prvním poradenstvím v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.4),
- (2) ze dne 2. 12. 2019, přestože osobní schůzka byla součástí poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.4),
- (3) ze dne 14. 12. 2020, přestože osobní schůzka byla součástí poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.5),
- (4) ze dne 7. 3. 2022, přestože osobní schůzka byla součástí poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.7).

Úřad práce nepochybil, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje účastníka pracovní rehabilitace z místa bydliště na úřad práce a zpět:

- (5) ze dne 9. 9. 2020, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.5),
- (6) ze dne 12. 1. 2021, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C. 6),
- (7) ze dne 5. 5. 2021, neboť osobní schůzka neproběhla (viz C.6),
- (8) ze dne 30. 7. 2021, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.6),
- (9) ze dne 6. 12. 2021, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.6),
- (10) ze dne 7. 2. 2022, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele (viz C.7).

¹ Podle ustanovení § 14 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

B. Skutková zjištění

Stěžovatel požádal v březnu 2019 úřad práce o pracovní rehabilitaci. V březnu 2022 požádal o úhradu nákladů na zabezpečení pracovní rehabilitace, konkrétně o úhradu jízdních výdajů v souvislosti s 10 osobními schůzkami na úřadu práce souvisejícími s pracovní rehabilitací. Úřad práce v odpovědi stěžovateli sdělil, že mu nemohou být náklady pracovní rehabilitace uhraneny, protože v jeho jediném schváleném individuálním plánu pracovní rehabilitace („IPPR“) je stanovena jako aktivita pouze realizace specializovaného rekvalifikačního kurzu. Podle prováděcí vyhlášky k zákonu o zaměstnanosti je tak možné uhradit **pouze náklady spojené s realizací specializovaného rekvalifikačního kurzu**.

Stěžovatel se poté obrátil na krajskou pobočku Úřadu práce České republiky v Olomouci. Ředitel odboru zaměstnanosti a EU Ing. █████ („ředitel odboru zaměstnanosti a EU KrP ÚP“) stěžovateli odpověděl dopisem ze dne 11. 4. 2022, že jeho požadavek na proplacení nákladů na zabezpečení pracovní rehabilitace je neoprávněný, protože jízdní výdaje nesouvisely s výkonem/aktivitami pracovní rehabilitace, a navíc byly bez smluvního ujednání. Kdyby úřad práce náklady proplatil, dopustil by se porušení rozpočtové kázně. Stěžovateli doporučil propříště předpokládané náklady předem smluvně ujednat.

Stěžovatel se naopak domnívá, že veškerá osobní jednání na úřadě práce souvisela s pracovní rehabilitací, když se na nich řešily otázky pracovní rehabilitace a že je lze podřadit pod poradenskou činnost zaměřenou na teoretickou a praktickou přípravu pro zaměstnání podle § 69 zákona o zaměstnanosti.

Ze spisové dokumentace vyplývá, že stěžovatel i poradkyně OZP od podání žádosti o pracovní rehabilitaci dne 31. 3. 2019 směřovali k dohodě o její realizaci ve formě specializovaného rekvalifikačního kurzu. Nejdříve šlo o kurz „Oceňování nemovitostí“. Poté, co nebyl OPS doporučen ke schválení, směřovala aktivita obou aktérů k realizaci rekvalifikačního kurzu „Účetnictví s využitím výpočetní techniky“.

C. Právní hodnocení

Zásadní pro posouzení postupu úřadu práce v této věci bylo vyřešit, zda osobní schůzky stěžovatele na úřadu práce, v jejichž souvislosti požaduje úhradu jízdních výdajů, naplnily některou z forem pracovní rehabilitace podle § 69 odst. 3 zákona o zaměstnanosti.

C.1 Pracovní rehabilitace – pojem, právní úprava

Pracovní rehabilitace je opatřením aktivní politiky zaměstnanosti, kterým se stát snaží podporovat osoby se zdravotním postižením, aby se lépe uplatnily na trhu práce.² Její podmínky upravuje zákon o zaměstnanosti a vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon o zaměstnanosti („prováděcí vyhláška“).

Podrobnější podmínky projednávání žádosti a realizace pracovní rehabilitace pak stanoví směrnice generálního ředitele č. 8/2015 ve znění Dodatku č. 1, 2, 3, 4, 5 a 6 – „Realizace pracovní rehabilitace a spolupráce včeně příslušných útvarů Úřadu práce České republiky při začleňování osob se zdravotním postižením na trh práce“ („směrnice GŘ ÚP“).

Považuji za důležité zdůraznit, že zákon o zaměstnanosti prezentuje pracovní rehabilitaci jako souvislou činnost, která je zaměřena na získání a udržení si vhodného zaměstnání

² Ustanovení § 105 odst. 1 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti („zákon o zaměstnanosti“).

osoby se zdravotním postižením, kterou na základě její žádosti zabezpečují krajské pobočky úřadu práce a hradí náklady s ní spojené. Zahrnuje zejména poradenskou činnost zaměřenou na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti, teoretickou a praktickou přípravu pro zaměstnání, zprostředkování, udržení a změnu zaměstnání, včetně vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti.³

Specializované rekvalifikační kurzy jsou podřazeny pod teoretickou a praktickou přípravu pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osob se zdravotním postižením.⁴

Za náklady pracovní rehabilitace účastníka pracovní rehabilitace se považují mimo jiné prokázané **jízdní výdaje z místa bydliště do místa konání pracovní rehabilitace a zpět.**⁵

Náklady hradí úřad práce účastníku pracovní rehabilitace bezhotovostně převodem na jeho účet vedený u peněžního ústavu nebo poštovní poukázkou anebo v hotovosti, a to do 30 kalendářních dnů ode dne jejich vyúčtování.⁶

Účelem, smyslem, průběhem a realizací pracovní rehabilitace se zabývá také „Metodika standardů a postupů pracovní rehabilitace v praxi“ („metodika“).⁷ I v ní je uvedeno, že služby pracovní rehabilitace jsou poskytovány **především ve formě poradenských činností** zaměřených na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo k výkonu samostatné výdělečné činnosti včetně praktické a teoretické přípravy a vytváření podmínek pro výkon pracovní nebo výdělečné činnosti.

C.2 Vyjádření úřadů práce k žádosti o úhradu jízdních výdajů

C.2.1 Kontaktní pracoviště Šumperk

Poradkyně OZP ██████████ stěžovateli na jeho žádost o úhradu nákladů pracovní rehabilitace dopisem ze dne 18. 3. 2022 odpověděla, že náklady na jízdné účastníka pracovní rehabilitace lze uznat pouze v případech, že:

- **byla uzavřena dohoda o zabezpečení pracovní rehabilitace,** na základě které je zabezpečována celá pracovní rehabilitace nebo
- **je pracovní rehabilitace realizována dle uzavřeného individuálního plánu,** ve kterém **jsou obsaženy formy poradenských činností**, jako je např. individuální poradenství, poradenství pro volbu rekvalifikace, poradenské programy nebo forma zprostředkování zaměstnání a vyžadují osobní konzultace přímo na úřadu práce. Předpokládá se určitá četnost schůzek, na které je účastník rehabilitace oficiálně zván. Na tyto formy se musí vypracovat předpokládané finanční náklady.

Dodala, že v individuálním plánu pracovní rehabilitace stěžovatele je jako aktivita stanovena pouze realizace specializovaného rekvalifikačního kurzu, proto je možné uhradit **pouze náklady spojené až s realizací specializovaného rekvalifikačního kurzu.**

3 Ustanovení § 69 zákona o zaměstnanosti.

4 Ustanovení § 71 zákona o zaměstnanosti.

5 Podle § 4 písm. a) prováděcí vyhlášky.

6 Ustanovení § 5 odst. 2 prováděcí vyhlášky.

7 Dostupné zde https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1714637.

C.2.2 Krajská pobočka v Olomouci

Ředitel odboru zaměstnanosti a EU KrP ÚP [REDACTED] k zahájení šetření sdělil, že přesto, že pracovní rehabilitace trvá od března 2019, tedy 40 měsíců, osobně se stěžovatel setkal s poradkyní OZP celkem 17krát. Pouze čtyři setkání proběhla na žádost poradkyně, ostatní setkání proběhla v rámci stanovených termínů, kdy si stěžovatel plnil povinnosti uchazeče o zaměstnání na oddělení zprostředkování zaměstnání úřadu práce a současně „využil“ stanoveného termínu i k jednání s poradkyní OZP ve stejném patře budovy úřadu práce v Šumperku. Zbývající forma komunikace se stěžovatelem směřující k projednání aktivit spojených s pracovní rehabilitací probíhala elektronicky (e-mailem, datovou schránkou).

Dodal, že vzhledem k tomu, že v IPPR stěžovatele je sjednána vždy speciální (konkrétní) forma rekvalifikace s provazbou na uzavření dohody, jiné ustanovení o formách realizace pracovní rehabilitace a finančních kompenzacích IPPR stěžovatele neobsahuje, není možné vzniklé náklady uhradit jen na základě sepsaného IPPR. **Tyto náklady lze hradit pouze na základě uzavřené dohody o zabezpečení rekvalifikace (kurzovné, jízdné, případně jiná doprovodná opatření).**

Ředitel odboru zaměstnanosti a EU KrP ÚP uzavřel, že Úřad práce České republiky může přiznat náklady spojené s realizací pracovní rehabilitace pouze v souladu se zákonem o zaměstnanosti a prováděcí vyhláškou, a to **pouze v případě, kdy je pracovní rehabilitace realizována podle uzavřeného individuálního plánu pracovní rehabilitace.**

C.3 Hodnocení ochránce

Jak jsem již avizoval, při šetření jsem se zaměřil na posouzení, **zda osobní schůzky stěžovatele na úřadu práce, v jejichž souvislosti požaduje úhradu jízdních výdajů, byly součástí pracovní rehabilitace, či nikoli.** Zjišťoval jsem, zda proběhly za účelem poradenství k formám pracovní rehabilitace; zda jejich četnost odpovídala potřebě poradenství ke specializované rekvalifikaci, která měla být obsahem pracovní rehabilitace; zda stěžovatel mohl vědět předem o tom, že jízdní výdaje na tyto schůzky nesouvisejí s realizací pracovní rehabilitace, a tudíž mu nebudou proplaceny jako náklady.

Podle směrnice GŘ ÚP se žadatel stává **účastníkem pracovní rehabilitace dnem doložení veškerých požadovaných dokladů k žádosti o pracovní rehabilitaci.** Poradce pro pracovní rehabilitaci či poradce OZP v rámci **poradenských rozhovorů** zjišťuje potřeby účastníka pracovní rehabilitace a zavažuje vhodné formy pracovní rehabilitace, které by přispěly k jeho uplatnění na trhu práce.⁸

Také výše zmíněná metodika vychází ze skutečnosti, že pracovní rehabilitace začíná v okamžiku podání žádosti oprávněným žadatelem. Zdůrazňuje současně, že pracovní rehabilitace je založena především na individuálním přístupu a individuálním **plánování**, které je její neodmyslitelnou součástí. „*Při sestavování Individuálního plánu pracovní rehabilitace je nutné věnovat mimořádnou pozornost zvoleným formám PR a jejich vzájemné provázanosti.*“⁹

⁸ Podle části třetí, čl. 1, odst. 7, 8 směrnice GŘ ÚP.

⁹ Viz metodika, str. 10.

Není pochyb o tom, že pracovní rehabilitace je zahájena okamžikem podání žádosti oprávněným žadatelem. Z toho pak, podle mého názoru, vyplývá, že jakákoli aktivita a interakce, která od podání žádosti probíhá mezi poradcem OZP a účastníkem rehabilitace v některé z forem uvedených v § 69 odst. 3 zákona o zaměstnanosti, se stává bez dalšího součástí procesu pracovní rehabilitace.

Zákon stanoví, že osoby se zdravotním postižením mají právo na pracovní rehabilitaci. Toto právo nicméně nezakládá automatické právo na poskytnutí konkrétní formy pracovní rehabilitace. Výběr vhodné formy pracovní rehabilitace a způsob její realizace je předmětem vzájemné dohody mezi žadatelem a úřadem práce. Konečné řešení je tak zpravidla výsledkem osobních jednání, na kterých poradce OZP probírá s konkrétním žadatelem jeho představy, reálná očekávání, možnosti budoucího využití, relevantní nabídky trhu práce i vhodnost jednotlivých forem pracovní rehabilitace.

Jde o proces v čase, odpovídající představě zákonodárce, který **pracovní rehabilitaci definuje jako souvislou činnost**. Nelze tedy oddělit výslednou dohodnutou formu pracovní rehabilitace od předchozích jednání s žadatelem, probíhajících nejčastěji formou poradenství při osobních schůzkách. Přesně taková jednání probíhala v případě stěžovatele s úřadem práce, přičemž od samého podání žádosti směrovaly obě strany k výběru vhodného specializovaného rekvalifikačního kurzu. Na druhou stranu je však třeba spravedlivě říci, že ne všechny schůzky stěžovatele na úřadě práce si vyžádala naléhavost situace, a tudíž je lze považovat spíše za projev osobní odpovědnosti a angažovanosti stěžovatele, nikoli za schůzky obsahující poradenství k pracovní rehabilitaci.

Nemohu souhlasit se závěrem ředitele odboru zaměstnanosti a EU KP ÚP v Olomouci, že náklady spojené s realizací pracovní rehabilitace lze v souladu se zákonem o zaměstnanosti a prováděcí vyhláškou uznat pouze v případě, kdy je pracovní rehabilitace realizována podle uzavřeného individuálního plánu pracovní rehabilitace.

Zákon o zaměstnanosti nepodmiňuje úhradu nákladů účastníka pracovní rehabilitace existencí individuálního plánu pracovní rehabilitace. Úhradu nákladů neváže ani na jeho sepsání v podobě návrhu, ani na jeho schválení nebo faktickou realizaci. Stanoví pouze, že pracovní rehabilitaci zabezpečují krajské pobočky Úřadu práce České republiky a hradí náklady s ní spojené. Specifikaci nákladů spojených s prováděním pracovní rehabilitace a způsob jejich úhrady pak svěřuje ministerstvu. To v prováděcí vyhlášce stanovilo, že za náklady pracovní rehabilitace účastníka pracovní rehabilitace se považují mimo jiné prokázané **jízdní výdaje z místa bydliště do místa konání pracovní rehabilitace a zpět**. Opět zde není žádná provazba na konkrétní formu pracovní rehabilitace, nebo dokonce IPPR.

Souhlasím s tím, že IPPR je důležitým a určujícím článkem v procesu pracovní rehabilitace. Ze zákona o zaměstnanosti ale nevyplývá, že je **zákonou podmínkou úhrady nákladů účastníka pracovní rehabilitace**.

Ostatně ani z ustanovení § 1 prováděcí vyhlášky neplyne, že by tomu tak mohlo být. Ve výčtu položek, které mají být obsahem IPPR, chybí náklady účastníka pracovní rehabilitace.

Optikou výše uvedeného je tak, podle mého názoru, rozhodujícím kritériem pro posouzení nároku na úhradu jízdních výdajů zjištění, zda posuzovanou aktivitu (osobní schůzku na úřadu práce) lze spravedlivě považovat za součást pracovní rehabilitace, či nikoli.

C.4 Schůzky k pracovní rehabilitaci v roce 2019

Stěžovatel požádal o úhradu jízdních výdajů na schůzky v souvislosti s pracovní rehabilitací ve dnech 15. 4. a 2. 12. 2019.

C.4.1 Posouzení úřadem práce

Z vyjádření ředitele odboru zaměstnanosti a EU KP ÚP Olomouc vyplynulo, že po přijetí žádosti o pracovní rehabilitaci v roce 2019 sestavil úřad práce návrh individuálního plánu pracovní rehabilitace č. 8/2019 („IPPR 8/2019“) ve formě specializovaného rekvalifikačního kurzu „Oceňování nemovitostí“. Návrh plánu úřad práce na doporučení odborné pracovní skupiny („OPS“) neschválil. **Jízdné ze dnů 15. 4. a 2. 12. 2019 nesouvisí podle úřadu práce s pracovní rehabilitací, a proto je nelze uhradit.**

C.4.2 Posouzení ochráncem

V textu návrhu IPPR 8/2019 je uvedeno, že vychází z žádosti ze dne 31. 3. 2019 a z osobního jednání s účastníkem pracovní rehabilitace o jeho možnostech uplatnění na trhu práce a o vhodných formách pracovní rehabilitace.

■ Schůzka dne 15. 4. 2019

Ve spisové dokumentaci je založen dopis poradkyně pro OZP [REDACTED] ze dne 1. 4. 2019, ve kterém stěžovateli sděluje, že žádost o pracovní rehabilitaci je již kompletní a současně ho vyzývá k nezbytnému dostavení na první schůzku do 10 pracovních dnů.¹⁰

V evidenční kartě uchazeče o zaměstnání založené dne 15. 4. 2019 („evidenční karta uchazeče“) je psacím písmem zaznamenána schůzka dne 15. 4. 2019 s tímto obsahem: „*Klient bilanční diagnostiku striktně odmítá, opětovně uvažuje o rekvalifikačním kurzu Oceňování nemovitostí nebo Správa nemovitostí. Uvádí, že jeho cíl je neměnný, nic jiného nepožaduje.*“

Vzhledem k tomu, že stěžovatel je v evidenci úřadu práce od roku 2014, předpokládám, že spisová dokumentace související s jeho evidencí a se zprostředkováním zaměstnání je vedena odděleně, a tato karta uchazeče o zaměstnání byla založena právě v souvislosti s podanou žádostí o pracovní rehabilitaci. K tomu předpokladu mě vedou i další navazující ručně psané záznamy osobních schůzek obsahující vesměs prvky pracovní rehabilitace.

V dokumentaci, kterou jsem od úřadu práce obdržel, není nikde uvedeno, že by se právě dne 15. 4. 2019 konala na úřadě práce současně schůzka ke zprostředkování zaměstnání, jak argumentuje ředitel odboru zaměstnanosti a EU KP ÚP. Ani v jednom ze sdělení úřadů stěžovateli, že mu nebudou jízdní výdaje z tohoto dne proplaceny, není tímto argumentováno. V odpovědích postrádám vysvětlení, proč by se tato schůzka neměla

¹⁰ Podle části třetí, čl. 1, odst. 5 směrnice GŘ ÚP: V případě, že žádost byla podána kompletní, je sjednána první schůzka žadatele o pracovní rehabilitaci s poradcem pro pracovní rehabilitaci či poradcem OZP do 10 pracovních dnů ode dne podání žádosti o pracovní rehabilitaci. Tuto lhůtu je možné ve výjimečných případech překročit (např. účastník pracovní rehabilitace onemocněl a tuto skutečnost doloží Úřadu práce České republiky). Důvod překročení této lhůty je zaznamenán do spisu žadatele o pracovní rehabilitaci.

týkat pracovní rehabilitace. Tato schůzka se konala jako první schůzka v rámci procesu pracovní rehabilitace a úřad práce k účasti na ní stěžovatele vyzval. Podle směrnice GŘ ÚP je nutné první schůzku uskutečnit do 10 dnů od podání žádosti.

Pracovní rehabilitace je souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením, která se zahajuje podáním žádosti. První schůzka stěžovatele po podání žádosti o pracovní rehabilitaci se uskutečnila dne 15. 4. 2019 a jejím předmětem byly otázky vhodnosti specializovaného rekvalifikačního kurzu jako formy pracovní rehabilitace. Tato osobní schůzka jednoznačně souvisela s realizací pracovní rehabilitace.

Dospěl jsem k závěru, že úřad práce pochybil, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 15. 4. 2019 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, přestože osobní schůzka byla prvním poradenstvím v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

■ **Schůzka dne 2. 12. 2019**

Za zásadní pro posouzení charakteru a náplně dalších osobních schůzek stěžovatele na úřadě práce považuji sdělení odborného pracovníka poradenství úřadu práce v Šumperku [REDACTED] ze dne 19. 7. 2019. Stěžovatele informovala o neschválení navrhovaného IPPR 8/2019 s rekvalifikačním kurzem Oceňování nemovitostí a dále mu sdělila, že: „*Co se týká návrhu, resp. specifikace dalšího rekvalifikačního kurzu, ten bude vycházet z naší další spolupráce, budeme pracovat na přípravě nového individuálního plánu pracovní rehabilitace formou osobních konzultací a schůzek za účelem nalezení vhodného řešení Vašeho budoucího pracovního uplatnění.*“

Přestože nebyl návrh IPPR 8/2019 schválen, žádost o pracovní rehabilitaci ze dne 31. 3. 2019 byla stále platná. Proces pracovní rehabilitace tak pokračoval a v duchu výše uvedeného sdělení by všechny další osobní schůzky směřující k vytvoření nového individuálního plánu pracovní rehabilitace měly být bez dalšího její součástí, tudíž legitimní k proplacení jízdních výdajů.

Součástí spisové dokumentace je e-mailové sdělení poradkyně pro OZP paní [REDACTED] ze dne 20. 11. 2019 stěžovateli, aby se dostavil dne 2. 12. 2019 na úřad práce k projednání dalšího postupu pracovní rehabilitace s tím, že paní [REDACTED] je informována o tom, že stěžovatel má na úřadě práce ten den stanovený termín na oddělení zprostředkování zaměstnání. **Schůzka dne 2. 12. 2019 se tak konala na výzvu úřadu práce a jejím obsahem byly aspekty a otázky pracovní rehabilitace.**

Musím ocenit pohotovost a vstřícnost paní [REDACTED], která duchapřítomně stěžovatele pozvala na schůzku k pracovní rehabilitaci na úřadě práce ve stejný den, jako měl domluvený stanovený termín, a šetřila tak jeho čas strávený na cestě na úřad práce a zpět. Tento vstřícný krok však nemá vliv na úhradu jízdních nákladů. Pokud se schůzka s poradcem pro OZP konala na výzvu úřadu práce a souvisela s pracovní rehabilitací, potom má stěžovatel nárok na úhradu jízdních nákladů tam i zpět, přestože součástí jeho návštěvy úřadu práce byla v ten samý den i schůzka ve stanoveném termínu.

Dospěl jsem k závěru, že úřad práce pochybil, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 2. 12. 2019 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, přestože osobní schůzka byla součástí poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

C.5 Schůzky k pracovní rehabilitaci v roce 2020

Stěžovatel požádal úřad práce o úhradu jízdních výdajů na schůzky v souvislosti s pracovní rehabilitací ve dnech 9. 9. a 14. 12. 2020.

C.5.1 Posouzení úřadem práce

Po neschválení IPPR 8/2019 připravil úřad práce návrh nového individuálního plánu pracovní rehabilitace č. 3/2020 („IPPR 3/2020“ nebo „plán“), opět ve formě specializovaného rekvalifikačního kurzu, ale s jiným zaměřením, tentokrát „Účetnictví s využitím výpočetní techniky v rozsahu 200 hodin“. OPS jej doporučila ke schválení a stěžovatel jej podepsal dne 14. 12. 2020. Plán byl koncipován pro období od 20. 11. 2020 do 30. 6. 2021. V tomto období nebyla uzavřena dohoda o rekvalifikaci a nedošlo k realizaci IPPR 3/2020. Úřad práce uvedl, že v plánu nejsou stanoveny žádné pravidelné schůzky vztahující se k formě pracovní rehabilitace (např. poradenská činnost), a tudíž **jízdní výdaje ze dnů 9. 9. a 14. 12. 2020 nelze uhradit**.

C.5.2 Posouzení ochráncem

■ Schůzka dne 9. 9. 2020

V evidenční kartě uchazeče je opět psacím písmem zaznamenána schůzka dne 9. 9. 2020. V textu je poznámka „osobní schůzka“ a popis sdělení stěžovatele (má zájem o práci daňového poradce, personalisty, nemá zájem o rychlokurzy). Součástí zápisu je poznámka, že forma PR (pracovní rehabilitace) tedy zůstává SRK (specializovaný rekvalifikační kurz). Stěžovatel měl k tomu uvést, že „*má rozjednané nabídky na 1 až 2 roky, nic konkrétního však neuvedl. Přemýšlí také o zahájení SVČ, k tomu lze RK a zažádal by o dotace*“.

V dokumentaci, kterou jsem od úřadu práce obdržel, není žádný jiný záznam o schůzce dne 9. 9. 2020 než výše uvedený. Opět není rozpoznatelné, zda se právě dne 9. 9. 2020 konala na úřadě práce standardní schůzka ke zprostředkování zaměstnání, jak obecně argumentuje ředitel odboru zaměstnanosti a EU KP ÚP. Stejně jako v předchozích případech, není ani v jednom ze sdělení úřadů stěžovateli vysvětleno, proč by se tato schůzka neměla týkat pracovní rehabilitace. Přesto bych se v tomto případě přiklonil k posouzení úřadem práce, že tato schůzka nebyla přímo zaměřena na poradenství k realizaci pracovní rehabilitace, když zmínky o ní jsou v záznamu jen velmi okrajově.

Dospěl jsem k závěru, že úřad práce nepochybí, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 9. 9. 2020 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

■ Schůzka dne 14. 12. 2020

V evidenční kartě uchazeče je psacím písmem rovněž zaznamenána schůzka dne 14. 12. 2020, ovšem s jedinou poznámkou – „*podpis IPPR*“. Záznamu předchází záznam o e-mailu ze dne 10. 12. 2020, ve kterém úřad práce zve stěžovatele k podpisu IPPR 3/2020.

Pokud se schůzka konala na výzvu úřadu práce a jejím předmětem byl podpis IPPR, potom má stěžovatel nárok na úhradu jízdních nákladů tam i zpět, protože schůzka souvisela s realizací pracovní rehabilitace.

Dospěl jsem k závěru, že úřad práce pochybil, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 14. 12. 2020 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, přestože osobní schůzka byla součástí poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

C.6 Schůzky k pracovní rehabilitaci v roce 2021

Stěžovatel požádal úřad práce o úhradu jízdních výdajů na schůzky v souvislosti s pracovní rehabilitací ve dnech 12. 1., 5. 5., 30. 7. a 6. 12. 2021.

C.6.1 Posouzení úřadem práce

Dne 14. 12. 2020 stěžovatel podepsal IPPR pro období od 20. 11. 2020 do 30. 6. 2021. V tomto období nebyla uzavřena dohoda o rekvalifikaci a nedošlo k realizaci IPPR 3/2020. Úřad práce uvedl, že v plánu nejsou stanoveny žádné pravidelné schůzky vztahující se k formě pracovní rehabilitace (např. poradenská činnost), a tudíž jízdní výdaje ze dnů 12. 1. a 5. 5. 2021 nelze uhradit.

Dne 30. 7. 2021 byl IPPR 3/2020 prodloužen do 31. 12. 2021 se stejnou formou rekvalifikace (pandemická opatření v souvislosti covid-19). Rekvalifikační kurz měl probíhat od 6. 12. 2021 do 16. 3. 2022 s formou výuky on-line (místo konání bylo v Olomouci). Stěžovatel na rekvalifikační kurz nenastoupil, a nepodepsal ani dohodu o rekvalifikaci (pouze se dostavil na úřad práce na osobní jednání). Jízdní výdaje ze dnů 30. 7. 2021, kdy se konala schůzka k prodloužení IPPR 3/2020, a 6. 12. 2021 nelze podle úřadu práce proplatit. **Obě schůzky proběhly v rámci úřadem práce stanovených termínů evidence uchazeče o zaměstnání.**

C.6.2 Posouzení ochráncem

■ Schůzka dne 12. 1. 2021

V evidenční kartě uchazeče je k datu 12. 1. 2021 uvedeno „*Potvrzení vyjádření lékaře – je schopen absolvovat RK*“. K této návštěvě stěžovatele na úřadě práce došlo na základě e-mailové komunikace během dne 7. 1. 2021, kdy poradkyně pro OZP informovala stěžovatele o připravené žádance na posouzení jeho zdravotního stavu. Nabídla mu zaslání žádanky poštou nebo vyzvednutí osobně. Stěžovatel reagoval dotazem, proč žádanku neobdržel při minulé návštěvě, a pokud ji nelze poslat elektronicky, přijde si pro ni osobně a ještě týž den ji vrátí potvrzenou. Obsahem této schůzky nebylo vysloveně poradenství k pracovní rehabilitaci (zavažování vhodnosti formy atd.). Stěžovatel měl možnost žádanku převzít a odevzdat zpět poštou. Z e-mailové komunikace nevyplývá, že by situace vyžadovala „naléhavě rychlé jednání“, tudíž volba cesty na úřad práce v souvislosti s žádankou byla pouze na rozhodnutí stěžovatele. Souhlasím s úřadem práce, že tato schůzka nesouvisela s poradenstvím v rámci pracovní rehabilitace.

Úřad práce nepochybil, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 12. 1. 2021 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

■ Schůzka dne 5. 5. 2021

V evidenční kartě uchazeče je k datu 5. 5. 2021 ručně poznamenáno: „*E-mail panu ██████████ o možnosti absolvovat kurz prezenční formou.*“ Ve spisové dokumentaci je založen zmíněný e-mail poradkyně pro OZP, doplněný o informaci o pozvání na osobní schůzku v nejbližší

době. Součástí spisu je odpověď stěžovatele, že se může dostavit na schůzku osobně v pátek (pravděpodobně dne 7. 5. 2021). Víc ve spisové dokumentaci k 5. 5. 2021 není. Naopak je v ní záznam o osobní schůzce dne 7. 5. 2021, což odpovídá termínu v e-mailové komunikaci. Pokud by schůzka dne 5. 5. 2021 proběhla, jistě by o ní byl záznam v evidenční kartě uchazeče.

Úřad práce nepochybí, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 5. 5. 2021 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, neboť osobní schůzka neproběhla.

■ **Schůzka dne 30. 7. 2021**

V evidenční kartě uchazeče je ručně poznamenáno „červenec 2021 – prodloužení IPPR, zasláno poštou k podpisu.“

Stěžovatel obdržel poštou individuální plán, který měl podepsat a doručit zpět úřadu práce. Sám se dobrovolně rozhodl, že jej odevzdá osobně. V tomto případě nepovažuji schůzku na úřadu práce za nezbytnou součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace.

Úřad práce nepochybí, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 30. 7. 2021 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

■ **Schůzka dne 6. 12. 2021**

Tato schůzka již není zaznamenána ručně v evidenční kartě uchazeče, ale poradkyně OZP, paní ██████████, provedla zápis do dokumentu Zápis, kontakt s klientem, který lze shrnout tak, že stěžovatel se dostavil do kanceláře bez ohlášení ohledně dohody o rekvalifikaci, která měla být ten den zahájena v 9:00 hodin. Měl výhrady k dohodě o rekvalifikaci, přestože mu úřad práce na jeho dotazy předem písemně odpověděl. Stěžovatel se dostavil na jednání bez roušky, která byla v tu dobu podle epidemiologických opatření povinná; neprokázal, že se na něj vztahuje výjimka z epidemiologických opatření. Dohodu o rekvalifikaci nepodepsal, a rekvalifikace tak nebyla zahájena.

Ve spisové dokumentaci je založeno také sdělení poradkyně OZP, paní ██████████, stěžovateli ze dne 24. 11. 2021, že mu posílá do DS k náhledu dohodu o rekvalifikaci s tím, že je vytvořena univerzálně systémem a podmínky v ní jsou neměnné. Upozorňuje stěžovatele, že na rekvalifikaci není právní nárok a že pokud dohodu nepodepíše, nemůže se rekvalifikační kurz realizovat. V dohodě je jako termín kurzu uvedeno období od 6. 12. 2021 do 16. 3. 2022 a forma on-line.

Pokud by stěžovatel dne 6. 12. 2021 na rekvalifikační kurz skutečně nastoupil, potom by měl bez dalšího nárok na úhradu nákladů, které v souvislosti s jeho realizací vynaložil. Pravděpodobně by mu nevznikly jízdní náklady, když měl kurz probíhat formou on-line (připojil by se v domácím prostředí).

Nepovažuji za korektní ze strany stěžovatele řešit obsah připravené dohody, která opravňuje uchazeče k absolvování rekvalifikace, ráno v den, kdy již má rekvalifikační kurz začít. Text navržené dohody o rekvalifikaci měl stěžovatel k dispozici od 24. 11. 2021. Pokud nesouhlasil se zněním dohody o rekvalifikaci a nechtěl ji podepsat, mohl o tom úřad práce informovat telefonicky, písemně e-mailem nebo do datové schránky. Cestu na úřad práce tudíž v tento den, 6. 12. 2021, považuji za nadbytečnou, resp. náklady na cestu nerelevantní.

Úřad práce nepochybíl, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 6. 12. 2021 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

C.7 Schůzky k pracovní rehabilitaci v roce 2022

Stěžovatel požádal úřad práce o úhradu jízdních výdajů v souvislosti s pracovní rehabilitací v roce 2022, konkrétně za schůzky konané ve dnech 7. 2. a 7. 3. 2022.

C.7.1 Posouzení úřadem práce

Ředitel odboru zaměstnanosti a EU KP ÚP v Olomouci k tomu sdělil, že dne 7. 2. 2022 při osobním jednání na úřadě práce (nejednalo se o stanovený termín, ale o neplánovanou návštěvu ze strany stěžovatele) stěžovatel podepsal další prodloužení IPPR 3/2020, tentokrát do 30. 6. 2022. Dosavadní aktivity z tohoto IPPR (jednání na úřadě práce ve dnech 7. 2. a 7. 3. 2022) podle úřadu práce **přímo nesouvisely s aktivitou pracovní rehabilitace, a tudíž je nemohl proplatit.**

C.7.2 Posouzení ochráncem

■ Schůzka dne 7. 2. 2022

K této osobní schůzce provedla odborná poradkyně rekvalifikací [REDACTED] zápis do dokumentu Zápis, kontakt s klientem s tímto textem: „*Dne 7. 2. 2022 byl klientovi zaslán do DS individuální plán k podpisu, následně se dostavil na neplánovanou osobní schůzku, kde IPPR klient podepsal, na nic jiného se neptal, nechtěl vědět žádné jiné informace. Klient poučen, že bude zahájena nová veřejná zakázka a uvidí se, kdo se přihlásí. Nové informace budeme sdělovat elektronicky do DS, telefonicky nebo osobně.*“

Stěžovatel obdržel do datové schránky individuální plán, který měl podepsat a doručit zpět úřadu práce. Sám se dobrovolně rozhodl, že jej odevzdá osobně, i přestože platila ještě určitá epidemiologická omezení. V tomto případě nepovažuje schůzku na úřadu práce za nezbytnou součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace.

Úřad práce nepochybíl, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 7. 2. 2022 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, neboť osobní schůzku nelze považovat za součást poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

■ Schůzka 7. 3. 2022

I k této schůzce provedla odborná poradkyně rekvalifikací [REDACTED] zápis do dokumentu Zápis, kontakt s klientem: „*Klient se dostavil na schůzku, vrátil jeden výtisk dohody o rekvalifikaci s tím, že ji nepodepíše a na RK nenastoupí. Jako důvod uvedl, že telefonicky ověřoval termín konání kurzu a ten se od 12. 3. 2022 nekoná. Dále uvádí, že jiný bude v Olomouci o týden později a v následujícím týdnu se bude konat v Šumperku. Ten dle vyjádření klienta je nejlépe dostupný a ten by preferoval...*“ Ze zápisu je patrné, že s poradkyní řešil dále vlastní znění dohody o rekvalifikaci.

Ve spisové dokumentaci jsem nenalezl indicie k tomu, zda byl stěžovatel na schůzku dne 7. 3. 2022 pozván, či nikoli. Pokud vezmeme v potaz, že se stěžovatel dostavil na úřad práce, aby jednal o plánovaném rekvalifikačním kurzu, o jeho termínech a místech konání, potom nezbývá nic jiného než tuto schůzku považovat za schůzku v rámci poradenství k pracovní rehabilitaci.

Dospěl jsem k závěru, že úřad práce pochybil, když stěžovateli neuznal a neuhradil jízdní výdaje ze dne 7. 3. 2022 na cestu z místa bydliště na úřad práce a zpět, přestože osobní schůzka byla součástí poradenství v rámci pracovní rehabilitace stěžovatele.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám řediteli Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci [REDACTED] a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Brno 15. března 2022

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)